

inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school in het programma Wolf of vul de scores in op de optisch leesbare formulieren.

Zend de gegevens uiterlijk op 25 juni naar de Citogroep.

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Een beoordelingsmodel

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.
- 3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 4 De examinerator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.

2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommitteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.

3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:

- 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
- 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
- 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
- 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;

3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;

3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

4 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.

5 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.

6 Indien de examinerator of de gecommitteerde meent dat in een toets of in het beoordelingsmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en beoordelingsmodel juist zijn.

Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.

7 Voor deze toets kunnen maximaal 56 scorepunten worden behaald. Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.

8 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.

Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.

De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

3 Vakspecifieke regel

Voor het vak economie 1 HAVO is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken.

Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van drie punten voor het hele examen.

4 Beoordelingsmodel

Antwoorden

Deel-
scores

Opmerking

Algemene regel 3.6 is ook van toepassing als gevraagd wordt een gegeven antwoord toe te lichten, te beschrijven en dergelijke.

Opgave 1

Maximumscore 1

- 1 2,6%

Maximumscore 2

- 2 Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:
- aantasting van de koopkracht
Een voorbeeld van een juiste toelichting is:
Een toelichting waaruit blijkt dat de koopkracht van consumenten wordt aangetast als hun inkomensstijging achterblijft bij de prijsstijging.
 - aantasting van de besparingen
Een voorbeeld van een juiste toelichting is:
Een toelichting waaruit blijkt dat de koopkracht van spaargeld wordt aangetast waardoor de mensen minder kunnen gaan sparen.
 - aantasting van de internationale concurrentiepositie
Een voorbeeld van een juiste toelichting is:
Een toelichting waaruit blijkt dat de export kan worden aangetast doordat Nederlandse producten voor het buitenland duurder worden.

Maximumscore 1

- 3 Uit de zin: Sommigen ... per 1 januari 2001.

Maximumscore 2

- 4 Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
- diepte-investeringen
Een voorbeeld van een juiste uitleg is:
Een uitleg waaruit blijkt dat door de stijging van de arbeidsproductiviteit de loonkosten per product kunnen dalen waardoor ondernemingen de verkoopprijzen kunnen verlagen.
 - koers van de euro
Een voorbeeld van een juiste uitleg is:
Een uitleg waaruit blijkt dat door de hogere koers van de euro de importprijzen in Nederland dalen en dat die lagere kosten in de verkoopprijzen worden doorberekend.
 - verhoging sociale premies
Een voorbeeld van een juiste uitleg is:
Een uitleg waaruit blijkt dat hogere sociale premies kunnen leiden tot hogere loonkosten per product waardoor ondernemingen de verkoopprijzen kunnen verhogen.

Opgave 2

Maximumscore 2

- 5 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
vastrecht		€ 30,00	
water	$200 \times € 1,10$	€ 220,00	
waterbelasting	$200 \times € 0,10$	<u>€ 20,00</u>	
•		€ 270,00	<u>1</u>
• BTW	$0,06 \times € 270$	<u>€ 16,20</u>	
• totaal		€ 286,20	<u>1</u>

Maximumscore 2

- 6 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
 $\text{€ } 250 \times 1,175 = \text{€ } 293,75$

Maximumscore 2

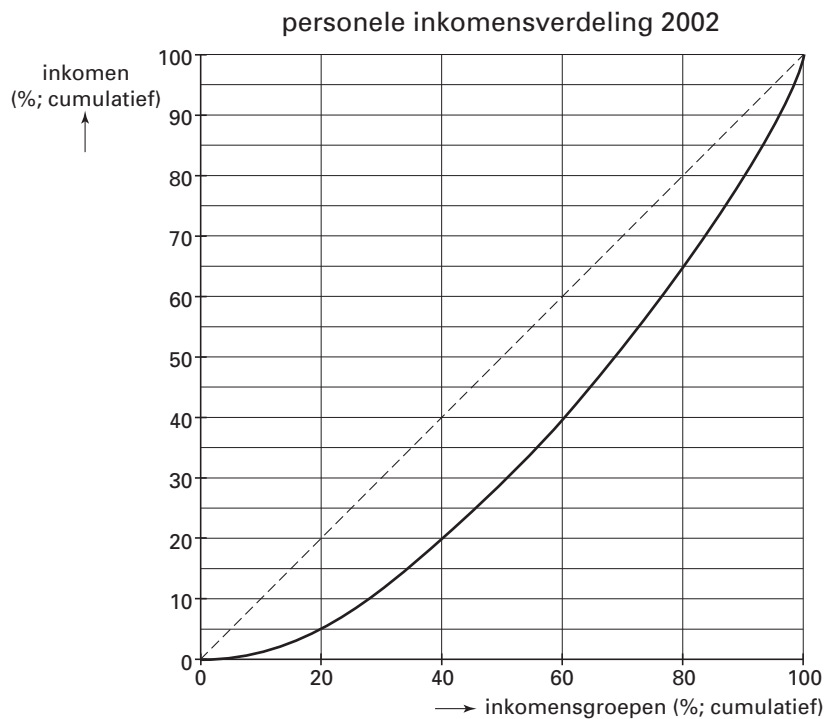
- 7 bevestigt
 Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
 Een verklaring waaruit blijkt dat op drinkwater blijkbaar niet bezuinigd kan worden want het waterverbruik werd in 1999 fors duurder terwijl het verbruik gelijk gebleven is.

Opgave 3**Maximumscore 1**

- 8 gedenivelleerd
 Uit de verklaring moet blijken dat de inkomens van de rijke mensen relatief meer gegroeid zijn dan die van de arme mensen.

Maximumscore 2

- 9

Voor elke foutieve coördinaat

-1

Maximumscore 2

- 10 • het vergroten van de progressie ...
 • het verhogen van de ... overdrachtsinkomens

Indien meer dan twee programmapunten zijn genoemd

0

Opgave 4**Maximumscore 4**

- 11 1 (€) 150.000
 2 (€) 100.000
 3 4.000 (kilo)
 4 (€) 50.000

Maximumscore 1

- 12 Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$$\frac{\text{€ } 150.000}{3.000} = \text{€ } 50$$

Maximumscore 2

- 13 grafiek 3

Voor de keuze van grafiek 2

1

Opgave 5**Maximumscore 1**

- 14 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
 Een antwoord waaruit blijkt dat bij een toename van het aantal auto's van 40.000 naar 80.000 de lengte van de file toeneemt van 1 naar 3 kilometer (en niet van 1 naar 2 kilometer).

Maximumscore 2

- 15 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
 (Bij een toltarief van € 2,5 ontstaat 3 kilometer file, wat overeenkomt met 80.000 auto's.)
 opbrengst tol: $80.000 \times \text{€ } 2,5 = \text{€ } 200.000$

Maximumscore 2

- 16 € 3,0
 Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
 Een verklaring waaruit blijkt dat de lengte van de file $0,25 \times 8 = 2$ kilometer moet worden waarbij een toltarief van € 3,0 hoort.

Maximumscore 2

- 17 uitspraak 1 onjuist
 uitspraak 2 onjuist
 uitspraak 3 onjuist

Indien 2 van de 3 juist
 Indien 1 van de 3 juist

1
0

Opgave 6**Maximumscore 1**

- 18 Uit het antwoord moet blijken, dat in de jaren zeventig het aandeel van het girale geld in de totale geldhoeveelheid snel steeg.

Maximumscore 2

- 19 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
- totale geldhoeveelheid in 2000: $24 \times \text{€ } 5,129 \text{ miljard} = \text{€ } 123,096 \text{ miljard}$
 - girale geldhoeveelheid in 2000: $0,84 \times \text{€ } 123,096 \text{ miljard} = \text{€ } 103,401 \text{ miljard}$

<u>1</u>
<u>1</u>

Opmerking

Een andere manier van afronden ook goed rekenen.

Maximumscore 2

- 20 het aandeel zal groeien
Uit de verklaring moet blijken, dat de genoemde moderne betaalvormen (chippin en pinnen) voorbeelden van girale betaalvormen zijn.

Opgave 7**Maximumscore 2**

- 21 bij (1) aanbodzijde
bij (2) verborgen werkloosheid
bij (3) beroepsbevolking

Indien 2 van de 3 juist
Indien 1 van de 3 juist

<u>1</u>
<u>0</u>

Maximumscore 2

- 22 groter
Uit de verklaring moet blijken dat:
- het deelnamepercentage van vrouwen is toegenomen en
 - de omvang van de vrouwelijke beroepsgeschikte bevolking is toegenomen

<u>1</u>
<u>1</u>

Opmerking

Ook goed rekenen als de verklaring is gegeven met behulp van een berekening.

Maximumscore 2

- 23 kleiner
Uit de verklaring moet blijken dat het verschil in omvang van de beroepsbevolking aanzienlijk groter is dan het verschil in omvang van de werkloosheid.

Opmerking

Ook goed rekenen als de verklaring is gegeven met behulp van een berekening.

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

Opgave 8

Maximumscore 2

- 24 • ingrediënten zoals melk, noten en fruit komen...
 • de Ben en Jerry's ijswinkels maken gebruik van... 1
 Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
 • Een verklaring waaruit blijkt dat getracht wordt de productie niet ten koste te laten gaan van toekomstige generaties 1
- Indien slechts een van de twee juiste aspecten genoemd, voor dat deel van het antwoord 0
 Voor het noemen van 'een deel van de winst ...', voor dat deel van het antwoord -1

Maximumscore 2

- 25 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
 Een antwoord waaruit blijkt dat meer kosten in de consumentenprijs zullen worden doorberekend zodat de prijzen stijgen en het reële inkomen daalt en de mensen minder goederen kunnen kopen.

Opgave 9

Maximumscore 2

- 26 uitspraak 2

Maximumscore 2

- 27 tabel 9
 Een voorbeeld van een juiste redenering is:
 Een redenering waaruit blijkt dat de arbeidskosten in Nederland (relatief) stijgen, waardoor de Nederlandse export stagneert, zodat werkgevers minder personeel nodig hebben (de stagnatie van de vraag naar arbeid ontstaat hier dus aan de aanbodkant van de economie).

Maximumscore 2

- 28 tabel 8
 Een voorbeeld van een juiste redenering is:
 Een redenering waaruit blijkt dat de consumenten het laten afweten en dat stagnerende consumptie leidt tot minder productie zodat werkgevers minder personeel nodig hebben (de stagnatie van de vraag naar arbeid ontstaat hier dus aan de vraagkant van de economie).

Opgave 10

Maximumscore 2

- 29 bij (1) groter
 bij (2) dalen
 bij (3) goedkoper
- Indien 2 van de 3 juist 1
 Indien 1 van de 3 juist 0

Maximumscore 2

- 30 bij (1) kapitaalimport
 bij (2) goedkoper
 bij (3) meer
 bij (4) afgeremd
- Indien (1) juist 1
 Indien (2), (3) én (4) juist 1

Einde